

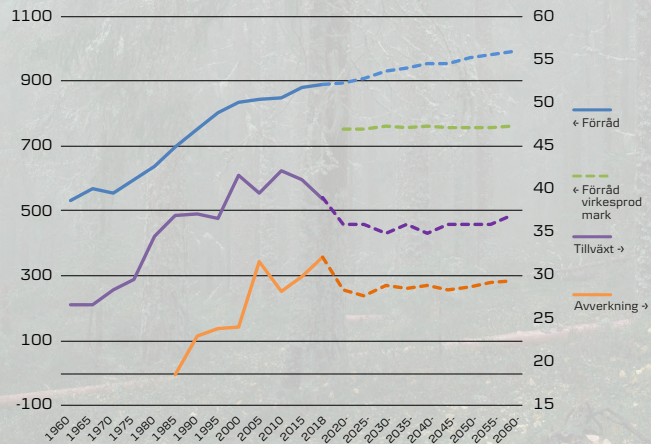
Skog & Ekonomi

NYHETER FRÅN DANSKE BANK

”

Var skall man hitta det ökande timmerbehovet i Götaland?”

Johan Freij
Danske Bank

Ny verklighet för skogssektorn när avverkningspotentialen dämpas

Skogsbrukets ständigt ökande avverkningsmöjligheter förbyts nu mot en dämpad potential i stora delar av landet. Tuffast blir det i Götaland med en sänkt potential på ca 4 miljoner m³, -10 %. Norra Norrland har däremot en ökad avverkningsmöjlighet på ca 10 miljoner kubikmeter. Vi har analyserat Skogsstyrelsens scenarios, läs mer på sidan 2.

Sågverken rekordinvesterar i ökad produktion – men var finns timret?

Trävarupriserna faller medan timmerpriserna pekar på historiska toppnivåer. Ändå är sågverkens framtidsoptimism stor. Investeringarna har legat på rekordnivån 4,1 mdr kronor det senaste året. Fokus ligger på förädlingsgrad och ökat vedutnyttjandet, men kapaciteten ökar också. Vår sammanställning pekar på en kapacitetsökning med 10 % de närmaste åren. Detta innebär ett ökat timmerbehov på uppemot 5 miljoner kubikmeter. Frågan är – var finns det timret? Läs mer på sidan 4.

Kraftigt prisfall på skogsmark i Sydsverige

Skogsmarken har till skillnad mot alla andra fastighetsslag varit vaccinerad mot omvärldens räntehöjningar. Nu visar Ludvig & CO halvårsstatistik att priserna har sjunkit med -8,3 % nominellt i södra Sverige. I norra Sverige har däremot priserna ökat med +8,4 %. Läs mer om skogen och inflationen på sid 11.

2 Temaartikel 1

- Svensk skogssektor mot en ny verklighet

4 Temaartikel 2

- Vedbristen vrider om industrins investeringar

6 Massamarknaden

- Betydande produktionsbegränsningar

7 Trävarumarknaden

- Orolig höst i pressat läge för sågverken

8 Timmer & Massaved

- Fortsatta prisrekord på timmer i hela landet

9 Råd till skogsägarna

- Kontrollera trädbränslepriserna

10 Kända profiler ger sin syn på virkesmarknaden

- Erik Eliasson, Norra Timber "Ingen marknad drar just nu"

11 Fastighetsmarknaden

- Skogsmarken och inflationen

12 Ränta & Valuta

- En sista höjning i september?

Här kommer ett nytt nummer av nyhetsbrevet Skog & Ekonomi där vi serverar aktuell information från kända aktörer inom näringen, ger handfasta tips till dig som skogsägare och presenterar en ekonomisk analys av läget för skog och skogsprodukter. För dig som ännu inte är prenumerant, anmäl dig på www.danskebank.se/skog-och-lantbruk

Temaartikel 1: Svensk skogssektor mot en ny verklighet

Siffrorna talar sitt tydliga språk. Svensk skogssektor har en ny verklighet framför sig, där de ständigt ökade avverkningsmöjligheterna förbyts mot en dämpad avverkningsnivå i stora delar av Sverige. Tuffast blir omställningen i Götaland medan det ser ljusare ut i norra Norrland.

Den svenska skogssektorn har genomgått flera faser de senaste femtio åren med mekanisering, ökad miljöhänsyn, ökad och minskad gallring, etc. En underliggande faktor har däremot varit konstant. Stående virkesvolym och tillväxt har kontinuerligt ökat med höga tal och därmed också möjligheten att öka avverkningen, se tabell 1, sid 3. Den ökade tillväxten har framförallt drivits av två faktorer. Dels ett mer intensivt skogsbruk genom hög andel plantering med förädlade plantor, produktionsfrämjande röjning och fokus på snabbväxande gran, samt även Contortatall. Dels externa faktorer som ett gödslande kvävenedfall och längre tillväxtsåsonger som en konsekvens av klimatförändringen.

SKA22

I slutet av förra året släppte Skogsstyrelsen sin senaste omgång av Skogliga KonsekvensAnalyser SKA22. Där modellerar man utvecklingen av skogsbeståndet vid olika brukningsfilosofier. Arbetet bygger på Riksskogstaxeringens data och tillväxtberäkningar där olika scenarion processas genom det beprövade Heurekaprogrammet. Detta är de i särklass mest avancerade framtidsscenario som görs för skogen. Vi tycker kanske att de inte fått den uppmärksamhet de förtjänar.

Från ständig ökning till dämpning av uthållig avverkningsnivå

I detta nyhetsbrev har vi arbetat med att koppla ihop skogens faktiska, historiska utveckling med scenarioanalyserna, se figur 2, sid 3. Då blir det än mer tydligt att den svenska skogssektorn står inför en ny verklighet framöver. Vi har valt scenario "SKA22-Dagens potential" vilket beskriver ett skogsbruk likt det vi bedriver det i dag, fast med en maximal avverkning, men med begränsningen att vi inte skall behöva minska varken stående volym eller uttag i framtiden. Siffrorna redovisar all produktiv skogsmark, med undantag för formella avsättningar som naturreservat, etc.

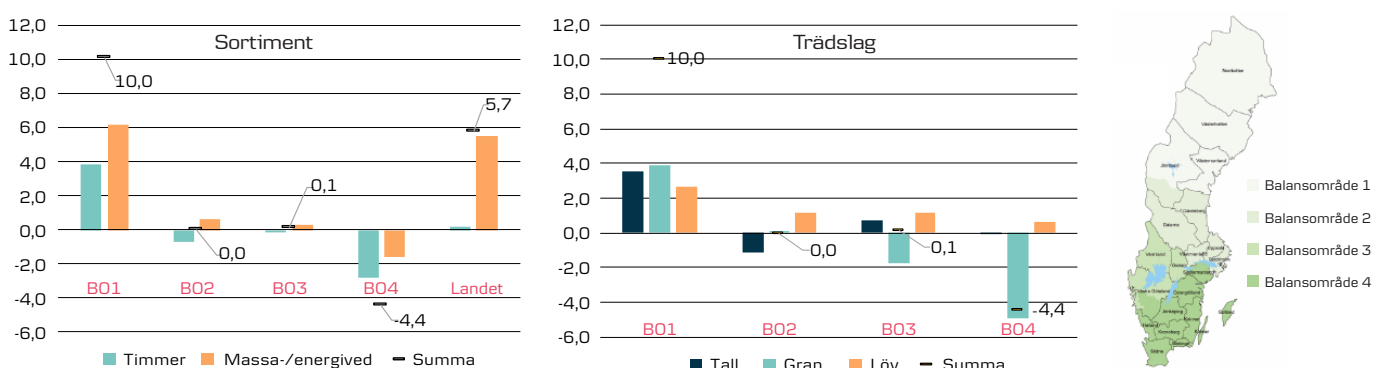
För Sverige som helhet pekar siffrorna på en bibehållen avverkningsnivå de närmaste 15-20 åren, för att sedan öka försiktigt. Går man däremot in regionalt på dessa siffror visar det sig att variationen är stor över landet. I norra Norrland (Balansområde 1) ser läget optimistiskt ut. Där indikerar siffrorna att man har en potential att öka avverkningen ganska rejält med uppemot 10 miljoner kubikmeter. I Mellansverige ser potentialen ut att vara en bibehållen nivå, se figur 1.

Götaland står inför en sänkt avverkningsnivå

Den stora skillnaden är i Götaland där situationen är betydligt tuffare. I scenariot indikerar man en minskad potential med drygt 4 miljoner kubikmeter eller ca 10 % från dagens nivåer, för att sedan ligga relativt fast för en längre tid framöver. Den sänkta avverkningsmöjligheten ligger uteslutande på gran och domineras av timmer, se figur 1.

Både för landet som helhet och för Götaland så ser man att virkesförrådet ökar kontinuerligt, blå linje linje, se figur 2, sid 3. Men notera då att det är i huvudsak på hänsynsområden och frivilliga avsättningar som volymen ökar. Om man istället tittar på den gröna kurvan som representerar den mark där det faktiskt bedrivs skogsbruk på så är ökningen marginell vad gäller virkesförrådet.

Figur 1. Potentiell förändring av virkesuttaget i SKA22 Scenario Dagens potential 2025-35 och årlig faktisk nettoavverkning 2016-20. Miljoner m³ub.

Källa: Skogsstyrelsen

Riskerna finns på nedsidan

Vi måste poängtera att vi tittat på ett offensivt alternativ "Dagens potential". Alternativet inbegriper en bibehållen hänsyn i skogsbruket, ej utökad areal avsatt skogsmark för naturvård, biodiversitet, kolsänka, etc. Det innehåller en tillväxtfrämjande, dokumenterad klimateffekt framöver. Däremot ingår inte några betydande nedsidor av klimatförändringen såsom ökade insektsangrepp, torkstress, bränder, etc. Ej heller ingår ett förändrat skogbruk med mindre areal gran, högre lövandel, ökad areal kontinuitetsskogbruk, etc. Vår uppfattning är att riskerna ligger på nedsidan, dvs att arealen brukad skog och tillväxten snarare kommer att minska än öka i framtiden och att de långsiktiga avverkningsmöjligheterna i verkligheten minskar betydligt mer än vad som syns i det redovisade scenariot.

SKA22 bidrar till en helhetssyn och konsekvenstänk i skogen

Skall man tro på dessa siffror? Först måste vi understryka att det inte finns något bättre material än detta för att grunda beslut inför framtiden, men ju längre in i framtiden scenarierna sträcker sig desto mer ökar osäkerheten. Därför har vi valt att inte redovisa 100 år framåt som görs i SKA22 utan begränsa oss till 40 år vad gäller avverkning, tillväxt och virkesförråd. Detta är en kort

tid i ett skogligt perspektiv, men också överblickbar. I närtid är resultaten logiska. I Götaland är det känt att vi avverkat mer än tillväxten under en period och konsekvensen torde då bli att de framtida möjligheterna minskar.

Vi anser att SKA-analyserna är oerhört viktiga för att försöka se någon form av konsekvenstänk för exempelvis olika politiska beslut. Nu förs högljudda diskussioner om ökad avsättning av skogsmark för en mängd olika syften och önskemål, mer eller mindre vetenskapligt grundade. Kraven gäller biologisk mångfald, kolinlagring, renbete, friluftsliv, etc. Eftersom skogen samtidigt förväntas leverera klimatnytta genom att ersätta fossila bränslen och produkter med förnyelsebara, är det viktigt att eftersträva en så god helhetssyn som möjligt i dessa frågor.

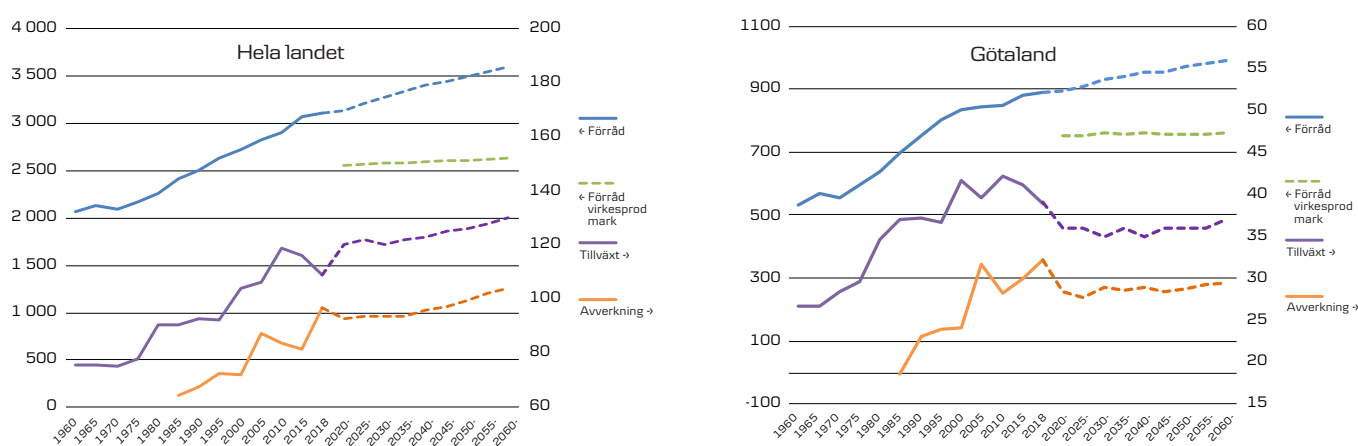
Sverige kan ståta med en väl investerad och modern skogsindustri som ligger i internationell toppklass när det gäller utnyttjandegrad av veden och stort fokus på låga utsläpp och låg miljöpåverkan. Ett föredöme internationellt. Om inte vi i Sverige kan bruka skogen långsiktigt och dra nytta skogens förnyelsebara produkter, samtidigt som bibehåller den biologiska diversiteten och tar hänsyn till andra samhällsintressen, vem skall då klara av det?

Tabell 1. Procentuell årlig förändring, ränta på ränta, under under olika tidsperioder. SKA22 Scenario Dagens potential

Period	Hela landet			Förråd virkesproduktionsmark	Götaland			Förråd virkesproduktionsmark
	Avverkning	Tillväxt	Förråd		Avverkning	Tillväxt	Förråd	
1970-2000	0,8%	1,1%	0,9%		1,7%	1,3%	1,4%	
2000-2020	1,6%	0,2%	0,7%		1,6%	-0,4%	0,4%	
2020-2060	0,3%	0,2%	0,3%	0,07%	0,1%	0,1%	0,3%	0,03%

Källa: Skogsstyrelsen, Riksskogstaxeringen, Danske Bank

Figur 2. Förråd, tillväxt och avverkning faktisk situation fram till 2019 SKA22 Scenario Dagens potential 2020-2060, produktiv skogsmark utanför formellt skyddade områden, miljoner m³sk/år

Källa: Riksskogstaxering, Skogsstyrelsen

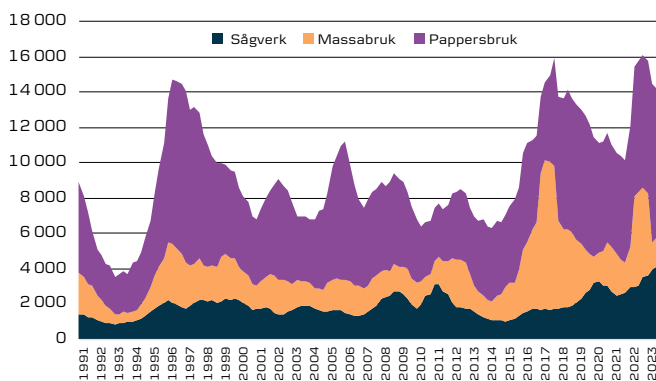
Källa: Riksskogstaxering, Skogsstyrelsen

Temaartikel 2: Vedbristen vrider om industrins investeringar

Skogsindustrin är en i högsta grad cyklisk industri där priser och i synnerhet vinster svänger rejält. Efter två år med fantastiska priser och vinster är industrin nu nere i en cyklisk botten. Andra kvartalet såg vi rörelsemarginaler som inte syntes på tio år. Denna cykikalitet gäller även investeringarna, även om de brukar ske med en viss eftersläpning jämfört med konjunkturen.

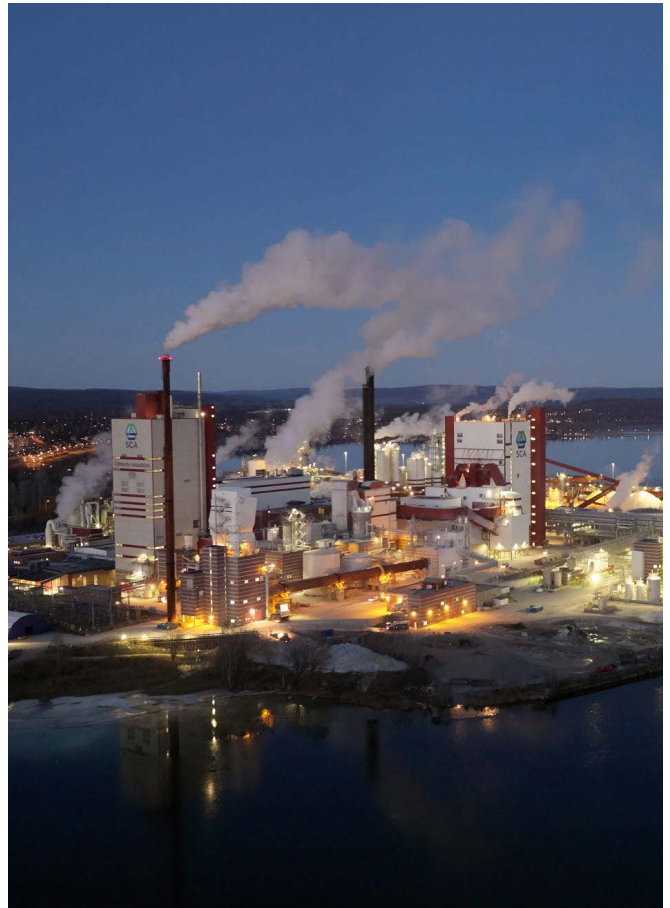
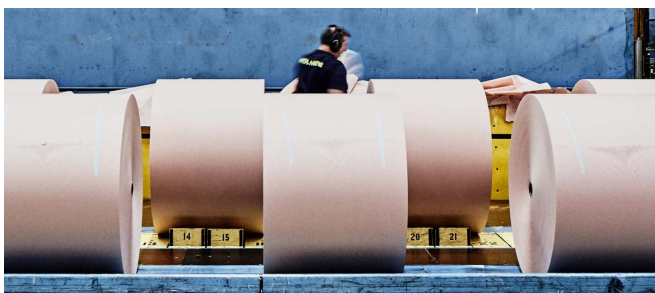
De senaste sju åren har svensk skogsindustri haft en investeringsfest som man inte sett sedan andra halvan av 1990-talet med ett årssnitt på över 13 miljarder SEK, se figur 7. Förra året investerade industrin, enligt SCBs investeringsenkät, närmare 16 miljarder kronor vilket är ett rekord. Detta kan jämföras med en nivå omkring 8 miljarder per år under 2000-2015. Stora projekt som SCAs investeringar i Östrand och Obbola, Södras i Värö och Billeruds investering i Gruvön, är exempel på detta. Av flera skäl räknar vi dock med att denna investeringsfest är över och att vi går in i en period med något lägre investeringstakt och framförallt av annan karaktär.

Figur 3. Skogsindustrins investeringar fördelade på sågverk, massabruk och pappersbruk. Perioden 1990-2023 q3. Miljoner SEK, rullande 12 månader

Källa: SCB, Danske Bank

Svagare intjäning gör bolagens styrelser mer försiktiga med beslut om stora investeringar. Billeruds besked att skjuta ytterligare på beslutet att bygga om sitt nya amerikanska bruk till kartongproduktion kan var ett exempel. Förväntningar om lägre priser på utrustning efter de senaste årens kostnadsexplosion, kan också spela in. Enligt SCBs investeringsenkät i augusti så sjönk investeringarna i den svenska skogsindustrin med 19 % under första halvåret jämfört med samma period förra året.

Vedbristen ändrar tillväxtfokus

En viktigare strukturell faktor, tror vi kan vara den tilltagande vedbristen i Sverige, se Temaartikel 1. Det finns helt enkelt inte tillräckligt med ved, för att skogsbolagen ska kunna använda samma tillväxtmodell som man gjort historiskt. Tillväxt och värdeskapande har inneburit att öka produktionsvolymen av papper, och även avsalumassa på senare år. Ett ton i ökad massa- och pappersproduktion ökar vedkonsumtion med 5 kubikmeter i genomsnitt. Rekordhöga vedpriser trots en allt svagare konjunktur och svårigheten att öka avverkningen framöver, gör att den gamla volymmodellen är passe. Vi ser nu nya strategier växa fram och till viss del kanske detta redan har påverkat bolagens investeringsbeslut. Att Billerud väljer att växa utanför Sverige i Nordamerika och troligen Norge kan till en del bero på bristen på ved hemmavid. Det samma gäller Stora Enso's beslut att endast göra en mindre utbyggnad av produktionen i Skoghall till fördel för ett av sina bruk i norra Finland.

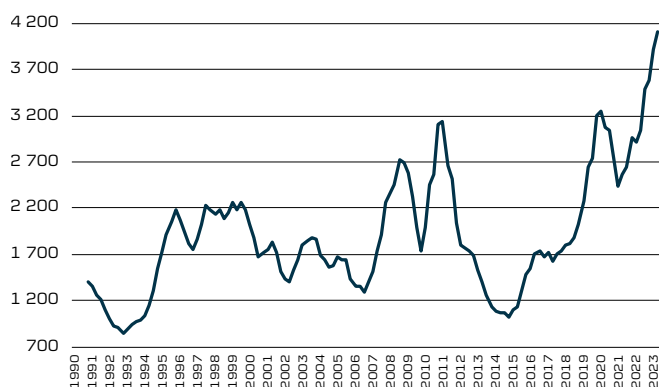
För massa/papperssektorn så tror vi att bolagens framtida fokus kommer att ligga på ökat vedutnyttjande. Dels kommer investeringar på energisidan mot mer avancerade biodrivmedel. Men kanske ännu viktigare blir utvecklingen mot skogs-kemiska produkter med lignin och hemicellulosa som bas, vid sidan om cellulosadelen. Allt för att krama ur mer värde ur varje stock från skogen.

Sågverken rekordinvesterar och produktionen ökar

När det gäller sågverken så är framtidsoptimismen väldigt stor. En optimism driven av de senaste årens lönsamhetsboom, men kanske ännu mer av trenden och samhällets krav att öka produktionen av mer långlivade produkter från skogen. Investeringarna i svenska sågverk har ökat stadigt de senaste fem åren, från en nivå omkring 1,5 miljarder per år till drygt 4,1 miljarder kronor de senaste 12 månaderna, se figur 4. Detta medan investeringarna inom pappers- och massabruken sjönk med 30 % jämfört med förra året. För sågverken är ofta huvudsyftet större vedutbyten genom röntgen, tunnare klingor, optimerande justerverk, fingerskarvning, limning, avancerad torkning, etc. MEN! Med snart sagt alla investeringar följer även en ökad produktion och därmed ett större vedbehov.

När vi analyserar de svenska sågverkens rekordinvesteringar så hittar vi beslutade expansionsprojekt (i produktion 2025) om en ökad sågvolym på 1,8 miljoner kubikmeter i årskapacitet. Ytterligare ett antal projekt ligger i beslutsfas varav de största är SCA/Holmen i Rundvik och Södra i Kinda vilka sammantaget skulle ge ytterligare 0,6 miljoner m³ sågat. Totalt skulle samtliga projekt, varav absoluta merparten är beslutade, kunna öka vedkonsumtionen i Sverige med knappt 5 miljoner kubikmeter, varav ungefär 1,5 miljon i Götaland.

Figur 4. Svenska sågverks investeringar 1990–2023 miljoner SEK, rullande 12 månader, sista mätning Q2-23

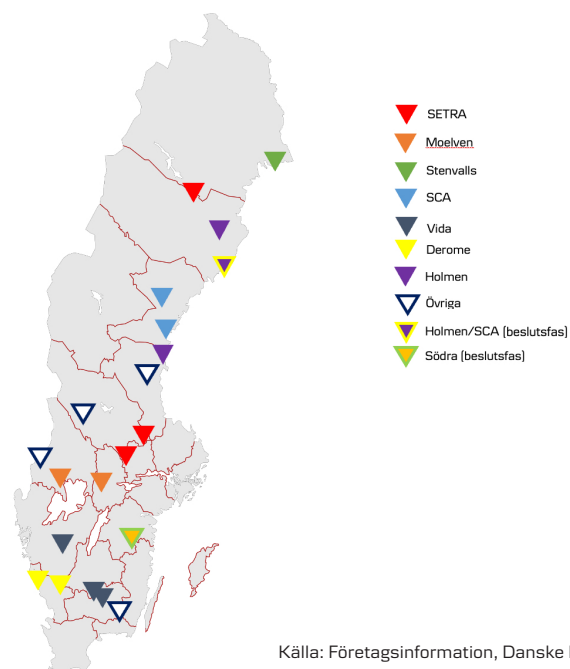
Källa: SCB, Danske Bank

Utslagning och höga timmerpriser blir konsekvensen

Det är ju fantastiskt att svenska sågverk investerar i produktutveckling och nya effektiva maskiner som skall producera framtidens klimatsmarta byggmaterial. Det sker sannerligen inte på så många andra ställen i världen. Problemet är hur man skall lyckas få tag på tillräckligt med råvara. Ekvationen går inte ihop med den bild vi beskrivit i Temaartikel 1, sid 2. Största utmaningen kommer att vara i Götaland, den region som redan idag lider av störst vedbrist. Att där utöka timmeruttaget med 1,5 miljoner m³ub verkar minst sagt utmanande. Konsekvenserna av alla dessa investeringar tror vi blir följande:

- Utslagning och nedläggningar av mindre effektiva/lönsamma sågverk
- Ökad andel klenimmersågning
- Ökad timmerimport från framförallt Norge
- Fortsatt höga timmerpriser

Figur 5. Karta över sågverksinvesteringar

Källa: Företagsinformation, Danske Bank

Massamarknaden

Oskar Lindström
Skogsanalytiker på
Danske Bank Markets Sverige.
www.danskebank.com

Betydande produktionsbegränsningar

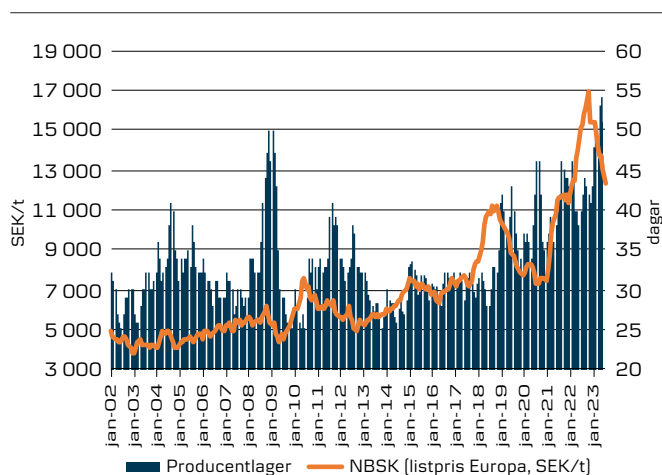
Priset på långfibrig sulfatmassa har fallit ytterligare i Europa under sommaren. Listpriset är nu (FOEX PIX 22 augusti) \$1155 per ton, ned 11 % sedan slutet av maj och 19 % sedan början av året. Det är en kombination av dels svag underliggande efterfrågan, framför allt från tryckpappersproducenter. Dels lageravveckling hos kunder som är oroliga över att de ska bli sittande med stora lager av tidigare köpt "dyr" massa. Det finns dock tecken på att massacykeln börjar närma sig botten. I Kina har priserna stigit något, både spot- och terminspriser. I Europa har latinamerikanska producenter annonserat prisökningar på eukalyptusmassa. För långfibrig sulfatmassa har det dock inte gjorts några försök att höja priserna ännu.

Vi tror att priserna har bottnat i Kina och även på kortfiber i Europa. Däremot bedömer vi att det kan finnas en ytterligare fallhöjd för långfibern i Europa. För det första är prisskillnaden mellan lång- och kortfiber i Europa för närvarande på rekordnivån \$354, se figur 8. Skillnaden är nästan dubbelt så stor jämfört med tidigare topparna i prisdifferens. Utvecklingen har dessutom gått fort, drivet av en snabb nedgång för kortfiberpriserna. För det andra så ligger priserna på långfibrig sulfatmassa fortsatt lägre i Kina än i Europa. Justerat för rabatter och skatter ligger nettopriset i Kina idag \$31 lägre än nettopriset i Europa och nettopriset för terminskontrakt ligger \$61 lägre. Givet detta och svag efterfrågan på massa i Europa räknar vi med att priserna kommer att fortsätta ned ytterligare och stabiliseras omkring \$1100 per ton (listpris) under fjärde kvartalet.

En viktig faktor för att balansera den svaga långfibermarknaden är de betydande produktionsbegränsningar som industrin gjort, både frivilliga och ofrivilliga, se figur 7. Enligt konsultfirman RISI, som sammanställer produktionsbegränsningar inom massaindustrin, har produktionen av långfiber massa (BSK) minskats med 775 000 ton under årets första sju månader, en mycket kraftig sänkning jämfört med samma period förra året. Av detta utgörs 544 000 ton av blekt långfibrig sulfatmassa (NBSK) varav nästan hälften har skett i Kanada. Produktionsbegränsningarna motsvarar cirka 6 % av leveranserna, så effekten är betydande och med nuvarande priser lär de fortsätta.

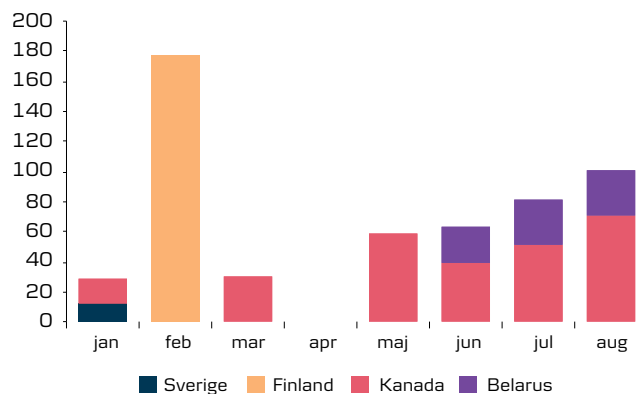
Historiskt har det ofta varit oförutsedda störningar - naturkatastrofer, exploderande sodapannor, strejker, handelsblockader, osv - som har triggat igång en uppgång i massapriset. Frågan är vad det blir denna gång.

Figur 6. Massapris och globala producentlager

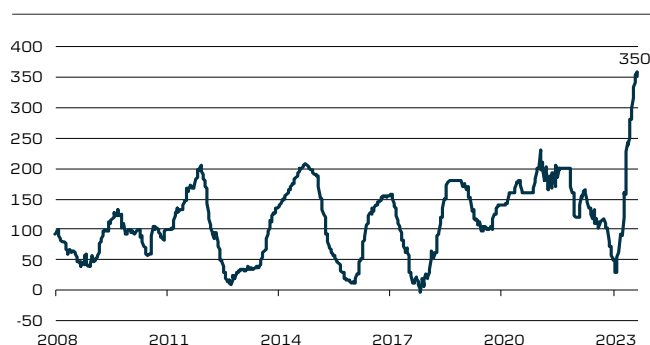
Källa: FOEX, PPPC

Figur 7. Oplanerade produktionsstopp långfibrig sulfatmassa (NBSK; tusentals ton per månad)

Källa: RISI

Figur 8. Prisskillnad mellan lång- och kortfiber i Europa (listpriser USD/t)

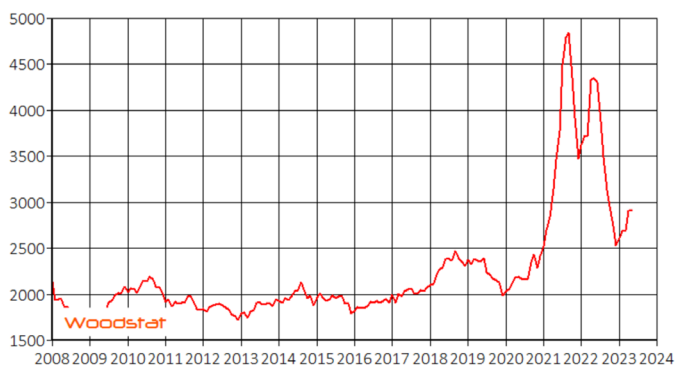
Källa: FOEX PIX, Danske Bank

Trävarumarknaden

Orolig höst i pressat läge för sågverken

Det råder en oro i hela sågverksnäringen. – Vart tar detta vägen? Efter en försiktig optimism under våren, där trävarupriserna stigit något, har läget hårdnat på marknaden. Köparna är alltmer pressade av den fortsatta sämre byggkonjunkturen och kräver fortsatta prissänkningar. Situationen är paradoxal då de flesta sågverk har säsongsmässigt låga färdigvarulager, efter en sommar då de flesta sänkt produktionen beroende på timmerbrist. En timmerbrist som gjort att sågverkens råvarukostnader skjutit upp till rekordnivåer. Höjda timmerpriser och sänkta trävarupriser bäddar för att allt fler sågverk kommer att visa röda siffror under Q3. Situationen är stressad och dystert men inte nattsvart. Prisnivån på trävaror är fortsatt på historiskt höga nivåer, se figur 9. Den svaga kronkursen är fullkomligt avgörande här. Efterfrågan på trävaror minskar visserligen globalt men utbudet minskar sannolikt ännu mer. Vi tror på en tuff höst för sågverken med sänkta trävarupriser. Men slipper vi en ytterlig dämpning av världskonjunkturen så kommer de flesta, svenska sågverk ur denna fas hyfsat helskinnade, i alla fall till årsskiftet. Allt bygger dock på en fortsatt svag kronkurs.

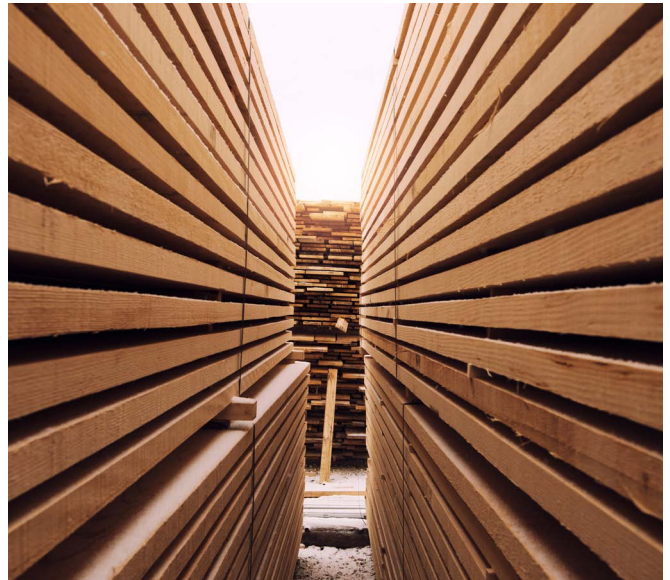
Figur 9. Genomsnittligt exportpris barrträvaror från Sverige, kr/m³, FOB (Free On Board). Senaste mätupunkt maj-23.

Källa: Woodstat, SCB

Sågproduktionen minskar globalt

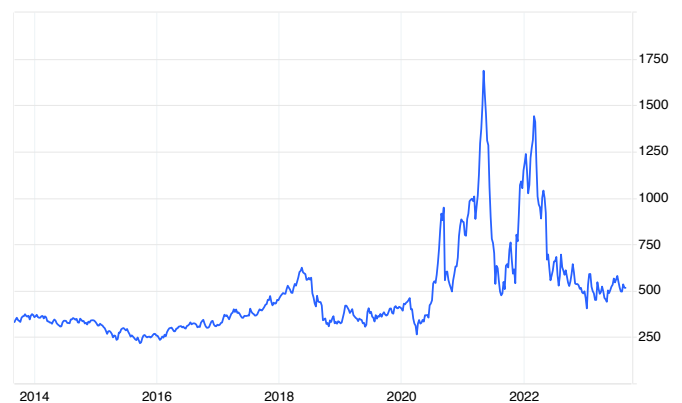
Att svenska sågverk har svårt att hitta råvara till acceptabla priser är de inte ensamma om. Faktum är att mitt i detta, relativt dystra läge så har kanske Sverige och Norge den minst dåliga råvarusituationen. I Kanada är det storskaliga produktionsstopp och flera aktörer lägger nu ned sågverk som en konsekvens av den pressade råvarusituationen och låga trävarupriser. I Europa sänks produktionen mer än i Skandinavien beroende på råvarubrist. I vårt grannland Finland, med en rekordstark Euro, visar sågverken blodröda siffror och pressar nu ner timmerpriserna. Jätten Ryssland är hänvisad till ett fåtal köpare, som fullkomligt domineras av Kina. De signaler vi får indikerar en kraftigt sänkt sågproduktion i Ryssland. Orsaken är oklar men om vi spekulerar så är det sannolikt en kombination av brist på arbetskraft, reservdelar och underhåll kombinerat med en krackelerande transportkapacitet kryddat med en svag efterfrågan från Kina.

Alla hoppas på USA

När marknaden för trävaror i Norden är fullkomligt urusel, när Europa svalnat av ytterligare, när Mellanöstern-Nordafrika gått från ett hyfsat sug till en riktig sur marknad och när Kinas svaga efterfrågan fortsätter – ja då finns det bara USAs jättemarknad kvar att hoppas på inför hösten. Det är också USA som alla sågverkschefer nämner som den potentiella uppsidan i marknaden. USAs trävarupriser har efter den extrema prisperioden under Coronaboomen börjat stabilisera sig i häradet 520 USD/1.000 board feet, se figur 10. Det är en ökning på ca 25 % från en tidigare jämviktsnivå före boomen på ca 410 USD. Denna uppgång är i paritet med de svenska exportpriserna som nu ligger i häradet 2 800 SEK/m³ från den tidigare jämviktsnivån på ca 2 200 SEK. USA brukar ju vara före i cyklerna och med senaste tidens kronrally så är det inte omöjligt att detta kan bli framtida jämviktsnivå för svenska trävaror.

Figur 10. Amerikanska terminspriser på trävaror, USD/1.000 board feet.

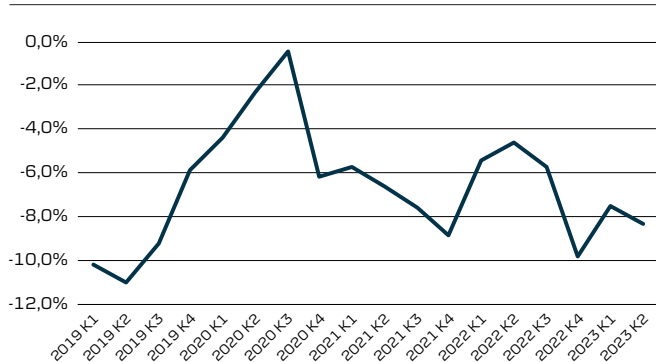
Källa: Trading Economics

Timmer & Massaved

Fortsatta prisrekord på timmer i hela landet

Det senaste halvåret har timmermarknaden präglats av en hetsig jakt på råvara, när många sågverk periodvis fått stanna produktionen beroende på timmerbrist. En brist driven av dämpad avverkningsaktivitet hos privata skogsägare, kombinerat med en konkurrens från massaveden, som i sin tur trängts ut mot timret av energiveden. Timmerpriserna har fortsatt upp. Det har inte syns på prislistan överallt, men med premier och påslag så ser vi tydliga prisuppgångar över hela riket. Vi har en så kallad "tvåprismarknad", med stor prisskillnad mellan listpris och det faktiska priset efter påslag. Det är fortsatt grantimmer som drar mer än tall och detta gäller speciellt i Sydsverige. Talltimmer fick revansch för några år sedan och vann då prisutvecklingsmässigt mot granen i hela landet. Den trenden bröts för tre år sedan och utvecklingen har fortsatt, se figur 11.

Figur 11. Priset på talltimmer i relation till grantimmer Sverige

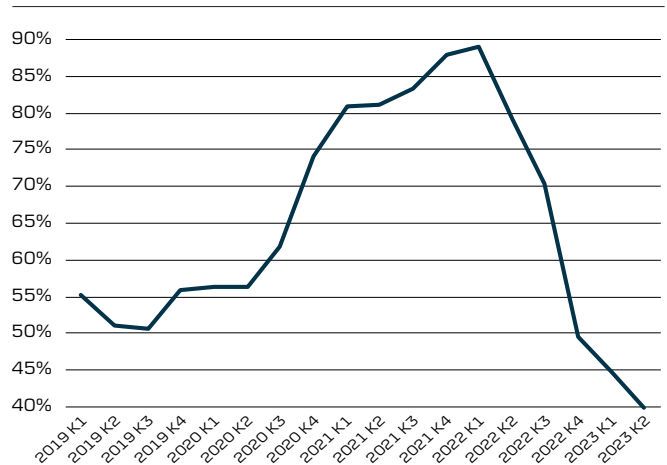

Källa: Skogsstyrelsen, Danske Bank

Massavedspriserna har sannolikt nått toppen

Massaveden har också ökat i pris över stora delar av landet och det är i nordligaste Sverige där vi sett de största prispåslagen. Massavedspriserna har verkligen revanscherat sig mot timret det senaste året, se figur 12. Även när det gäller massaveden så har enskilda industrier haft brist. Nu sänks produktionen hos flera integrerade pappersproducenter, drivet av lägre efterfrågan, vilket gör att behovet går ned något. Åsikterna från näringsrepresentanterna går här isär. Allt från smärre prishöjningar till sänkta priser. De flest tror dock att toppen är nådd. Det är också vår tro på sikt. Fiberindustrin brukar vara väldigt disciplinerad och sänka sina priser i en nedåtgående marknad. Det som avviker denna gång är den hårda konkurrensen från energimarknaden.

Figur 12. Prisskillnad i procent mellan timmer- och massaved leveransvirke Sverige

Källa: Skogsstyrelsen

Galna priser på energived

Signalerna kommer från hela landet. Vi hör en desperation från vissa energivedsköpare vilket gjort att priserna ofta är i paritet eller till och med över massavedsnivån. I Syd- och Mellansverige så spekuleras det i att köparna räknat med stora kvantiteter barkborved. Dessa volymer har uteblivit beroende på mindre skador och ökad export av skadad ved. Det kan dock ännu finnas mycket skador som inte upptäckts. Bliir det en tidig, kall vinter lär konkurrensen bestå.

Låga virkeslager speciellt på timmer

Under andra kvartalet 2023 så var sågverkens lager av timmer på mycket låga nivåer överlag i landet. I Sydsverige får gå tillbaks till 2017 för att hitta lägre nivåer och i Vänerregionen ända till 2013. Det är framförallt vid bilväg som lagren är låga, vilket gör läget extra oroväckande i Syd- och Mellansverige där vi har mycket blött och dålig bärighet i skogarna.

Även massavedslagren är låga och man får gå tillbaks till 2018 för att hitta liknande nivåer för årstiden. Norrland sticker ut här och är nere på 2017 års nivåer. Detta är exceptionellt lågt om man tar hänsyn till att kapaciteten byggts ut dramatiskt sedan 2017 i denna del av landet.

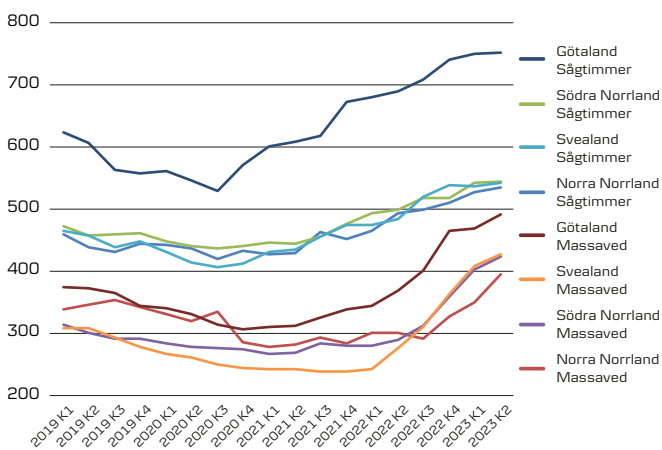

Råd till skogsägarna

Vi är i ett mycket speciellt läge. Både trävaru- och massapriser faller. Sågverken sågar i många fall med röda siffror och efterfrågan på pappersprodukter minskar. Samtidigt har både timmer- massavedspriser ökat det senaste halvåret. Vi är i en tydlig vedbristsituation, men till skillnad från finska sågverk med stark Euro så kör svensk industri på, tack vare den svaga kronan. Allt tänkbart virke du som skogsägare kan få ut från skogen, från GROT till kvalitetstimmer, betalas med rekordpriser, se figur 13. Frågan är bara hur länge detta varar?

Figur 13. Virkespriser leveransvirke sågtimmer och massaved alla sortiment per region, kr/m³fub

Källa: Skogsstyrelsen

Södra Sverige

Sydsverige fortsätter att hålla tätt positionen vad gäller virkespriserna även om skillnaden norrut krympt. I juni höjde Vida timmerprislistan med 140 kr/m³fub för normaltimmer och 70 på klenntimmer. Vi har aldrig tidigare sett en sådan monsterhöjning vid ett enskilt tillfälle. Sannolikt drevs den av att påslagen stack iväg för mycket. Även Södra har höjt priserna i två omgångar under sommaren och där är det bränsleveden +170kr/m³fub och massaved +70 kr/m³fub som stuckit ut. För fina granposter är det inte ovanligt med priser över 1 000 kr/m³fub i Sydsverige. Taltimret ligger inte i dessa nivåer. Energivedsmarkanden är lokalt på desperata nivåer, viktigt att kolla marknaden.

- Energived - Satsa allt på eftersatta röjningar och åkerkanter i detta läge.
- All gallring är attraktiv så länge priserna håller sig
- Slutavverkning - exceptionellt bra priser fördel - grantimmer
- Kolla barkborreskador och rädda virkesvärden

Mellansverige

Mellansverige har ju varit den stora bubblaren under en period när skogsägarna i området fått revansch med en betydligt högre virkesprisnivå. Denna driven av ett offensivare Mellanskog och ökad export ut ur regionen. En viktig faktor är Stora Enso som måste försörja bruken i östra Finland som drabbats extra hårt av importstoppet från Ryssland. Under våren gjordes breda prishöjningar på såväl timmer som massaved och så sent som den 15 juni genomförde Mellanskog sin sjunde prishöjning på drygt 1,5 år, då för timmer med 40 kr/m³fub. Vi ser ingen anledning att hålla igen på avverkning i allmänhet och gallring i synnerhet.

- Røj som vanligt
- Gallra i rätt bestånd, historiskt bra läge
- Utnyttja de höga energivedspriserna
- Gott läge att slutavverka
- Kolla barkborreskador

Norra Sverige

Norra Sverige är den region som haft störst priseftersläpning i denna konjunkturuppgång. Vi upplever också att denna region, i dag är svårast att genomlysa, då marknaden präglas av en mängd olika premier och påslag. Det är inte ovanligt med tresiffriga kronpåslag på virket utöver prislistan. Därför är det extra viktigt för skogsägarna att säkerställa att de får rätt pris för virket. Vår åsikt är att norra Sverige borde ha landets starkaste prisbild framöver. Området har påverkats av Sveaskogs kraftigt minskade slutavverkning och ökade behov av massaved från både SCA Obbola och Metsä Kemi i Finland. Men virkesmarknaden är sannerligen inte alltid logisk.

- Mycket gott läge att gallra och slutavverka
- Vid slutavverkning så kolla prisnivåerna
- Utnyttja energivedsmarknaden

Kända profiler ger sin syn på virkesmarknaden

Magnus Björkman
chef för Södra Cell

Massamarknaden: Då marknaden för europeiska pappersproducenter har försvagats så går också efterfrågan och priser på sulfatmassa ned. Även om massamarknaden är stor och global, så är skillnaden mellan en fortsatt nedgång eller en vändning som att balansera på en knivsudd. Det är inte

mycket som krävs för att det skall vända. Det som talar för nedsidan är att prisdifferensen mellan kortfibrig eukalyptusmassa och nordisk barrsulfatmassa aldrig varit så stor historiskt.

Vi tror inte att prisgapet kommer att krypa ihop som tidigare, eftersom kraven på låg vikt och hög hållfasthet gör det svårare att substituera mellan massaslagen. Min magkänsla säger att vi ser en utplaning av massapriset i närtid. Vi ser hur konkurrenser i både Europa och Nordamerika viftar med både marknadsstopp och nedläggningar om priserna sjunker djupare.

Även om massapriset fortfarande ligger på historiskt höga nivåer så går man på knäna beroende på de höga vedpriserna.

Massavedspriset: Vi har välinvesterade industrier vilket ger en uthållighet i en period som denna, men vi kan aldrig långsiktigt ha högre priser än våra konkurrenter

Måns Johansson
Koncernchef Vida och President
Canfor Europe

Trävaror: Det är ingen bra känsla i kroppen inför en höst med väldigt underlig marknadssituation. Våra trävarulager har aldrig varit så här låga för säsongen. Vi har helt enkelt svårt att leverera det kunderna önskar för tillfället. Samtidigt kräver kunderna

prissänkningar, inte minst från stora marknader som exempelvis England. Konsumtionen går helt klart ned, men man undrar var de skall hitta billigare virke någon annan stans? Utbudet har ju minskat. Den marknad jag känner en optimism inför är USA, som påverkas av de minskade volymerna från Kanada, men även Centraleuropa.

Timmer: Timmerpriserna är väldigt höga och vi har valt att sänka produktionen på vissa enheter när vi känt att priserna blivit för höga och lönsamheten försvinner. Det borde bli prissänkningar på timmer.

Erik Eliasson
Marknadschef Norra Timber

Trävaror: Ingen marknad drar just nu. Det är "slakmota" ute på marknaden (lång uppförsbacke, Sixten Järnbergs uttryck). Det är lugnt på telefon och ett svagare utflöde än normalt. Det drag vi kände från Europa under andra kvartalet har väntats till avvaktande och priserna har fallit tillbaka. På samma

gång "peakar" timmerkostnaden. Vi räddas av låga lager och kronkursen. Vi har en mycket tuff höst framför oss, men våra vänner i Finland lider väldigt mycket redan nu.

Timmer: Vi har betydligt högre timmerpriser nu än i våras. Sveaskogs neddragningar rubbar balansen. Jag tror vi får leva med denna nivå som den nya normala balansen med ett svagare utbud.

Massaveden: Förbrukningen minskar och där finns nog ett visst pristryck nedåt för importen medan den svenska marknaden står och väger.

Anders Lindh
Divisionschef Moelven Timber

Trävaror: Vi har inte reducerat produktionen i Q2 och har ändå mycket låga lager. Vi vågar därför vara lite kalla i nuvarande läge när kunderna avvaktar och hoppas på sänkta priser. Orderstocken är lägre än den brukar för årstiden. Sverige- och Norgemarknaden är väldigt svag

vilket drabbar oss som är starka på hemmaplan. Även MENA och Kina är svaga marknader medan Europa och England är förvånansvärt bra i detta svåra läge. Produktionen och utbudet har gått ned i Europa och vi gynnas av vår svaga krona. Men visst kommer vi att få se sänkta priser och resultatet för andra halvåret blir svagare än första.

Timmer: Priserna är extrema i förhållande till trävarupriserna, men jag är inte tvärsäker på att de går ned i höst.

Skogsfastighetsmarknaden

Erik Backman
Skogs & Lantbruksspecialist
Danske Bank Östergötland
www.danskebank.se

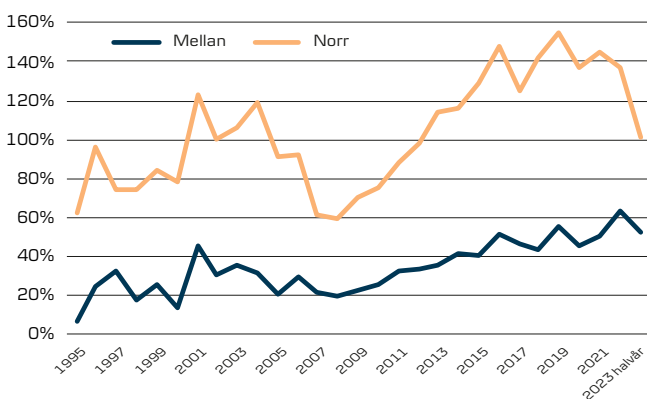
Skogsmarken och inflationen

Ett 2023 inramat av inflation, räntehöjningar och turbulens men också höga virkespriser, har minst sagt skapat en svårnavigerad marknadssituation för skogsfastigheter. Trots att marknaden har varit fortsatt intensiv kunde vi redan i våras se något svalare budgivningar och längre försäljningstider.

Ludvig & CO presenterade nyligen prisstatistik för första halvåret 2023 som visar på en kraftig nedgång i Södra Sverige på -8,3 % jämfört med föregående helår, medan Norra Sverige visar ökande priser med +8,4 % och mellersta Sverige backar -1,6 %. Prissgapet mellan norr och söder minskar.

I Södra Sverige är priset tydligt, där extrembudgivningarna svalnat av i takt med ränteutvecklingen. Vad som drivit prisutvecklingen i norr är svårare att se. Möjligen bidrar virkesmarknaden med stark efterfrågan och utjämning av landets prisskillnader på timmer. Ett tydligt trenderbrott är att det historiskt stora prissgapet mellan norr och söder nu minskar. Se figur 14 som visar den procentuella utvecklingen för hur mycket dyrare skogsmarken varit i syd relativt norra och Mellansverige.

Figur 14. Den procentuella skillnaden år 1995 – halvåret 2023 för hur mycket dyrare skogsmarken varit i syd kontra norra och mellansverige.

Källa: Ludvig & CO

I detta nyhetsbrev har vi alltid presenterat prisstatistiken i nominella siffror och därmed räknat om Ludvig & CO:s reala priser justerade med KPI. Från och med denna halvårsstatistik har även Ludvig valt att presentera nominella värden. Konstateras kan att priset i syd troligen hade upplevts än större om statistiken presenterats i reala tal. Enligt tabell 2 framgår halvårsprisstatistik i både nominella och reala tal, vilket tydligt visar inflationens påverkan på skogspriset utveckling.

Tabell 2. Prisutveckling på skogsmark i % sedan föregående år fördelat per geografi, i nominella samt reala tal.

Region	Nominella tal	Reala tal
Södra Sverige	-8,3 %	-14,5 %
Mellersta Sverige	-1,6 %	-8,2 %
Norra Sverige	+8,4 %	+1,1 %
Hela landet	-1,9 %	-8,5 %

Källa: Ludvig & CO

Osäkerheten om vad som är rätt pris på skogen har på senare tid varit väldigt stor hos både köpare och säljare. Vår tro är att priserna säkerligen kan fortsätta nedåt nu när statistiken för halvåret, har presenterats som guidar marknaden. Räntepåverkade köparens betalvilja bör kunna svalna av något samtidigt som säljarna inser att skogsmarkspriserna fortfarande är på historiska extrempriiser även om de råkar var något lägre än i fjol, i vissa regioner.

Henrik Pålsson
Skogsmästare, Reg. Fastighetsmäklare
Norra Bohuslän/Dalsland
www.ludvigfast.se

Min uppfattning är att prisläget nu återgått till ett mer normalt läge i nivå med åren 2019/2020. När köpstarka aktörer utifrån dragit sig undan ser vi fler grannar och lokala aktörer som köpare, vilka nu får chansen på något lägre prisnivåer. Virkespriserna bidrar förstås till en god prisnivå på skogsmarken, hade vi haft en svalare virkesmarknad så hade säkert priset på fastigheter varit ännu större. Vissa objekt som var svårålda i våras när marknaden var turbulent upplevs nu som säljbara, där vissa spekulanter verkar vant sig vid den nya räntenivån. Framöver kan säkert marknaden fortsätta backa något, men givet en fortsatt god virkesmarknad bör prisläget vara relativt stabilt framåt. Intresset för att köpa skog lär inte minska bara för att priset backar något.

Urban Runesjö
Auktoriserad Lantbruksvärderare, Svefa
www.svefa.se

I Mälardalsområdet där jag är verksam kan vi inte se några stora trender i prisutvecklingen, marknaden verkar ligga relativt stilla. Uppsala län är ett undantag där vi kan se ett trenderbrott med en uppgång. Vid försäljningar är dock inte längre slutpriset garanterat över utgångspris, där känns marknaden svalare och heta budgivningar inte lika givet, men rena skogsskiften blir heller inte osålda. Den konstanta prisuppgång på skogsmark som varit under lång tid parallellt med goda virkespriser skapar en trygghet och tro på marknaden, vilket ändå verkar hålla uppe prisnivån. Men spekulanterna räknar nu mer ordentligt på sina fastighetsköp, vilket känns som en sundhet.

Ränta & valuta

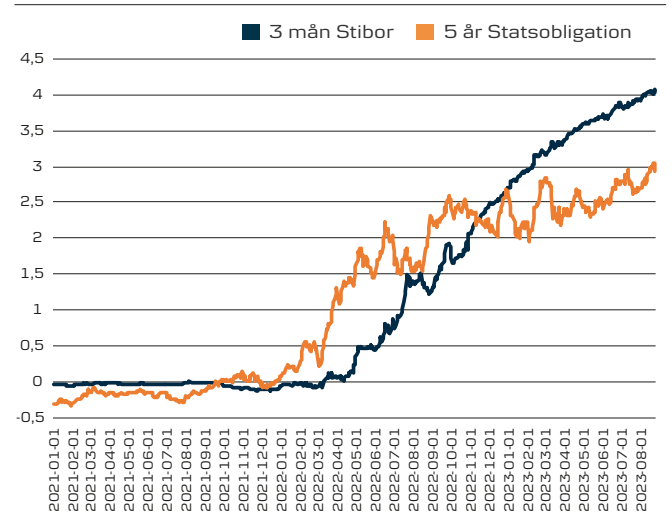
Bankens Valutastrategi **Stefan Mellin** ger sin syn på ränte- och valutasituationen. <https://research.danskebank.com/research/>

Riksbanken har höjt räntan i snabb takt sedan de inledde höjningscykeln. Trots detta har de höjt mindre än flertalet andra centralbanker. Vi utgår i vår prognos från att de höjer räntan

en sista gång till 4,00 % i september. Bakgrunden till detta är att inflationstakten fortfarande ligger klart högre än 2 %-målet och att den europeiska centralbanken ECB väntas höja styrrentan ytterligare en gång. Om Riksbanken inte skulle följa med, riskerar man ytterligare kronförsvagning. Man kan i sammanhanget notera att svaga globala inköpschefsindex för augusti har ökat sannolikheten för recession.

Verkligheten har spelat vår negativa syn på kronan i händerna. Försvagningen emot Euron och US-dollar har dock gått snabbare och längre än vi räknat med i våra prognoser för tredje kvartalet. Vi ser fortsatt motvind för kronan det kommande året. Detta gäller både cykliska effekter som en svagare konjunktur och relativ penningpolitik där Riksbanken har släpat i räntehöjningarna relativt omvärlden, samt strukturella som bland annat sparandeflöden där svenskt pensionskapital placeras i utländsk valuta. Vår prognos för EUR/SEK på 12 månader är 11,70 och USD/SEK 11,35. Men som sagt, vi uppfattar det som att krontappet gått lite väl fort den sista tiden. Vi ser därför utrymme för en rekyl mot starkare krona de närmaste månaderna. Våra räntemodeller pekar på att ett mer rättvist värde för EUR/SEK på kort sikt är runt 11,50. Något som också skulle kunna ge visst kronstöd är om Riksbanken börjar säkra en del av sin valutasäkring, vilket de flaggade för i slutet på juni. Man köper då svenska kronor i marknaden, vilket är det omvända mot vad de gjorde 2021-22, då de något kontroversiellt sålde kronor. Besked om detta bör komma i närtid. Vi vågar dock inte utesluta att det negativa kronsentimentet biter sig fast en period och i så fall har vi snart en euro som kostar mer än 12 kronor.

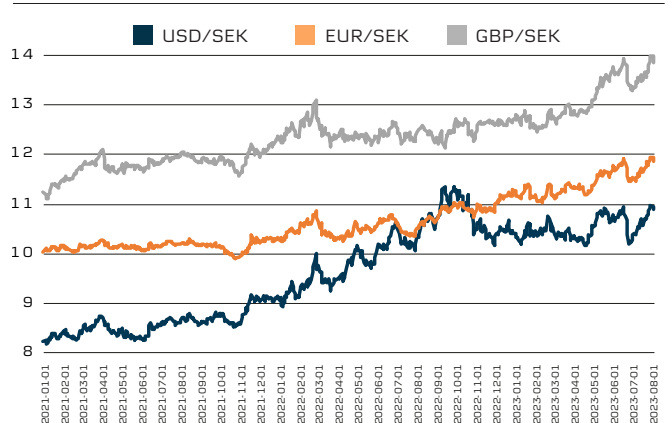
Figur 15. Ränta

Tabell 3. Prognos ränta & valuta Danske Bank

	Spot	3m	6m	12m
3m Stibor	4,03	4,12	3,85	3,24
5 år statsobligation	2,92	2,75	2,65	2,60
USD/SEK	10,99	10,75	10,94	11,36
EUR/SEK	11,92	11,50	11,60	11,70
GBP/SEK	13,92	13,22	13,18	13,30

Figur 16. Valuta

Källa ränta och valuta graf: Danske Bank och Macrobond

Om Danske Bank

Danske Bank är en nordisk storbank med global verksamhet och starka lokala rötter. I mer än 145 år har vi stöttat privatpersoner och företag att förverkliga deras ambitioner. Danske Bank etablerades i Sverige 1997 och erbjuder idag ett brett utbud av produkter och tjänster inom sparande och placeringar, pension och försäkring, finansiering och betalningar samt riskhantering. Danske Bank har en tydlig tillväxtambition i Sverige och levererar flexibla digitala lösningar och rådgivning för mer komplexa behov. Besök danskebank.se, twitter.com/danskebankse, facebook.com/danskebanksverige för mer information.

Ansvarig utgivare

Johan Freij
Affärsrådeschef, Skog och Lantbruk
Danske Bank Sverige
Telefon 070-510 52 75

Jag tar gärna emot synpunkter och idéer från dig som läsare. Skicka dem till: johan.freij@danskebank.se